

Asia: VN/10406/2020

Wienin katsastussopimuksen muutokset

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) on pyytänyt lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Wienin katsastussopimuksen muutosten hyväksymiseksi.

Ulkoministeriö (UM) esittää lausuntonaan seuraavaa:

UM on jo toimittanut yksityiskohtaisia kommentteja ja muutosehdotuksia esitysluonnokseen ja UM:n ja LVM:n edustajat ovat käyneet näitä huomioita läpi yhteisessä kokouksessa. UM esittää tässä lausunnossa kuitenkin vielä huomioidensa pääkohdat.

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Wienin katsastussopimukseen liitetyt normit 3 ja 4 sekä normien 1–4 muutokset.

Määräykset ovat tulleet kansainvälisoikeudellisesti voimaan vuosina 2018–2020, mutta niitä ei ole hyväksytty ja voimaansaatettu Suomessa perustuslain edellyttämällä tavalla. Tilanne korjattaisiin hallituksen esityksellä oikeustilan selkeyttämiseksi. Esitykseen sisältyy myös lakiehdotus Wienin katsastussopimuksen ja sen normien (sellaisena kuin ne ovat muutettuna) niiden määräysten nostamisesta laintasoisiksi, jotka kuuluvat Suomessa nykytulkinnan mukaan lainsäädännön alaan. Wienin katsastussopimus on aikanaan vuonna 2001 silloisen käytännön mukaisesti Suomessa ratifioitu tasavallan presidentin päätöksellä ja saatettu voimaan tasavallan presidentin asetuksella (SopS 35/2001), koska sopimuksen ei tuolloin katsottu sisältävän lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, vaan lähinnä asioita, joista oli vuonna 2001 säädetty asetuksilla tai viranomaismääräyksin. LVM:ltä saatujen tietojen mukaan sopimuksessa määräytyistä asioista on kuitenkin sittemmin säädetty Suomessa laintasoisesti, minkä vuoksi määräykset (tai osa niistä) nykytulkinnan mukaan kuuluvat lainsäädännön alaan perustuslain 94 ja 95 §:ssä tarkoitettulla tavalla. UM:n näkemyksen mukaan tämä historiatieto olisi hyvä selostaa auki esityksen jaksossa 1.1. ”Tausta”.

Kuten edellä on selostettu, hallituksen esityksen tarkoituksena on yhtäältä hyväksyä ne Wienin katsastussopimuksen ja sen normien muutokset, joita ei ole Suomessa aiemmin vielä hyväksytty, ja toisaalta esityksen tarkoituksena on nostaa lain tasolla voimaansaattetuiksi kaikki ne sopimus- ja muutosmääräykset, jotka kuuluvat nykykäsitteeseen mukaan lainsäädännön alaan. UM:n näkemyksen mukaan tämä jaottelu on syytä näkyä esityksen tekstissä läpi koko esityksen. Näin on ensinnäkin hallituksen esityksen nimessä (hallituksen esitys muutosten hyväksymiseksi mutta (koko) sopimuksen voimaansaattamiseksi). Jaksoon ”6 Sopimuksen määräykset ja suhde Suomen lainsäädäntöön” olisi lisättävä osio, jossa selostetaan Wienin katsastussopimuksen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön, jotta hallituksen esityksen lukija voi arvioida, mitä määräyksiä nyt esitetään nostettavaksi (blanketti)voimaansaattamislain 1 §:ssä lain tasolle. Sen sijaan esityksen hyväksymisponssi ja jakso ”10 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus” koskevat vain niitä sopimuksen ja normien muutoksia, jotka nyt esitetään hyväksyttäväksi (sen vuoksi että niitä ei ole aiemmin Suomessa hyväksytty). UM esittää lisäksi, että esitykseen lisätään myös mahdolliset muut hyväksymättä jääneet määräykset (kuten mahdollinen Venäjän esittämä muutosehdotus).

Hallituksen esitys on jossain määrin poikkeuksellinen, sillä siinä esitetään jo kansainvälisesti voimaantulleiden muutosten jälkikäteistä kansallista hyväksymistä ja voimaansaattamista laintasoisena. UM:n käsityksen mukaan tällainen menettely on kuitenkin käsillä olevassa tapauksessa perusteltua. Ensinnäkin Wienin katsastussopimuksen 2 artiklan 5 kohta vaikuttaa mahdollistavan sopimuksen yksittäisten normien jälkikäteisen irtisanomisen. Näin ollen eduskunnalla (ja tasavallan presidentillä) on edelleen tosiasiallinen mahdollisuus hyväksyä (tai vaihtoehtoisesti irtisanoa) kyseiset normit ja muutokset. Lisäksi sopimusmääräyksiä on Suomessa tietyissä tapauksissa viety ennenkin jälkikäteen eduskunnan hyväksyttäväksi (ks. HE 216/2005, joka koski ns. FAO:n kasvinsuojeluyhteisöistä) tai voimaansaattettu jälkikäteen laintasoisena (ks. HE 32/2004 vp ja HE 84/2014 vp). UM esittää, että nämä tiedot ja HE-viittaukset lisättäisiin hallituksen esitykseen.

Lisäksi UM esittää, että voimaansaattamislain voimaantulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella mahdollisimman pian sen jälkeen, kun laki on vahvistettu.

UM esittää myös, että hallituksen esityksen loppuun lisätään sopimustekstit seuraavalla tavalla: ensiksi tulisi sopimustekstiksi muutokset, joita nyt esitetään hyväksyttäväksi. Näiden perään voidaan ottaa lisäksi mukaan myös Wienin katsastussopimuksen ja normien konsolidoitu sopimusteksti (jota ei ole virallisesti hyväksytty mutta) jossa kaikki muutokset ovat näkyvissä. Sopimustekstit voidaan julkaista tällä tavalla myös säädöskokoelman sopimussarjassa. Konsolidoidun tekstin julkaiseminen helpottaisi sopimuskokonaisuuden hahmottamista.

Lopuksi UM viittaa jo aiemmin toimittamiinsa yksityiskohtaisiin ja teknisiin huomioihin esityksen tekstiin.

Lahti Johanna
Ulkomministeriö - OIK-20

Lausunto

18.11.2020

Asia: VN/10406/2020

Wienin katsastussopimuksen muutokset

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö

PL 31

00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö VN/10406/2020 21.10.2020

Lausunto Wienin katsastussopimuksen muutoksista

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa Wienin katsastussopimuksen muutoksista. Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry on tutustunut muutoksiin ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Wienin katsastussopimukseen liitetyt normit 3 ja 4 sekä normien 1–4 muutokset. Normien 1–2 muutokset koskevat normien yhdenmukaistamista suhteessa EU:n katsastusdirektiiviin. Muutokset liittyvät määräaikaikatsastusten sisältöön, ajankohtiin ja tarkastuskoh-teisiin. Normit 3 ja 4 koskevat sähkö-, hybridi- ja kaasujoneuvojen määräaikaikatsastuksiin liittyviä erityisiä määräyksiä, jotka liittyvät määräaikaikatsastusten sisältöön, ajankohtiin ja tarkastuskohteisiin. Lisäksi näiden normien määräykset määräaikaikatsastusten ajankohdista muutetaan samoiksi kuin katsastusdirektiivissä.

Muutokset ovat tulleet kansainvälisoikeudellisesti voimaan vuosina 2018–2020, mutta niitä ei ole saatettu Suomessa voimaan oikea-aikaisesti. Tilanne korjattaisiin oikeustilan selkeyttämiseksi.

Esitykseen sisältyy myös lakiehdotus Wienin katsastussopimuksen ja sen normien niiden määräysten nostamisesta laintasoisiksi, jotka kuuluvat Suomessa lainsäädännön alaan.

SKAL pitää ehdotuksia hyväksyttävänä ottaen huomioon mm. kaasu-, sähkö- ja hybridautojen yleistymisen. Näiden ajoneuvojen määräaikaikatsastuksia koskevaa erityissäätelyä ei ole aiemmin ollut.

Perustelujen vaikutusarvioinnin mukaan normien voimaansaattaminen helpottaisi rajat ylittävää liikennettä Venäjälle, joka on sopimuspuolena Wienin katsastussopimuksessa. SKAL pitää tätä hyvänä ja tarpeellisenä. Edelleen perustelujen mukaan normeilla luotaisiin selkeät toimintalinjat kaasu-, sähkö- ja hybridi- ajoneuvojen määräaikaikatsastuksille. Toimintalinjojen selkeyttäminen yhdenmukaistaisi näiden ajoneuvojen katsastusvaatimuksia ja asiakkaiden kohtelua katsastustoimipaikoilla. Myös tätä SKAL pitää hyvänä.

Tässä yhteydessä SKAL huomauttaa, että voimassa olevassa Valtioneuvoston asetuksessa ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta (1455/2019), ja eduskunnassa olevassa hallituksen esityksessä ajoneuvolaiksi (HE 177/2020 vp), säädetään siitä, mitkä ajoneuvot on esitettävä määräaikaikatsastukseen. Näiden mukaan M-, N-, O2-, O3-, O4-, L6e- ja L7e-luokan ajoneuvojen lisäksi luvanvaraisessa tavaraliikenteessä käytettävä T1b-, T2b- ja T3b-luokan ajoneuvo on esitettävä määräaikaikatsastukseen.

Kuitenkin katsastusdirektiivin (2014/45/EU) mukaan katsastusvelvollisuus koskee kaikkia T1b-, T2b- ja T3b-luokan ajoneuvoja eli traktoreita, joiden rakenteellinen nopeus on yli 40 km/h. Jäsenvaltiot voivat vapauttaa direktiivin soveltamisesta maa-, puutarha- tai metsätaloudessa, maanviljelyssä taikka kalataloudessa käytettävät ajoneuvot, joita käytetään vain asianomaisen jäsenvaltion alueella ja pääasiassa tällaisessa tuotannossa olevilla maa-aloilla, myös maa- tai metsätalouskäytössä olevilla teillä taikka pelloilla.

Tästä huolimatta laki liikenteen palveluista asettaa traktoreilla harjoitettavan tava-rankuljetuksen luvanvaraisuuden rajaksi 60 kilometriä tunnissa. Voimassa olevan säädöksen ja edellä mainitun ajoneuvolakiesityksen mukaan vain luvanvaraisessa liikenteessä olevilla traktoreilla on katsastusvelvollisuus, joten traktorit eivät käytännössä ole lainkaan katsastusvelvollisuuden piirissä, koska yli 60 km/h kulkevia traktoreita ei juurikaan ole käytössä. Kuitenkin arviolta yli 2000 traktoria on sellaisia, jotka on hankittu käytettäväksi tavaraliikenteessä pääosin yleisillä teillä nopeuksilla 40 – 60 km/h. Kun ne tällöin eivät ole direktiivin esittämällä tavalla pääasiallisesti maatalouskäytössä olevia vaan yleisellä tiellä tavaraliikenteessä käytettäviä traktoreita, niille on asetettava katsastusvaatimus.

SKAL katsoo, että tilanne, jossa katsastusvelvollisuus on vain yli 60 km/h traktoreille, vääristää kilpailua kuorma-autokuljetuksiin nähden ja on EU:n katsastusdirektiivin vastainen. Tilanne

vaarantaa liikenneturvallisuutta, kun jatkuvasti tieliikenteeseen käytetään ajoneuvoja, joita ei katsasteta, eikä niille ole asetettu muutakaan menetelmää, jolla varmistettaisiin niiden tekninen tieliikenteeseen riittävä kunto. SKAL edellyttää, että traktoreiden katsastusvelvollisuus tulee säätää EU:n katsastusdirektiivin mukaiseksi.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Iiro Lehtonen
toimitusjohtaja

Ari Herrala
edunvalvontajohtaja

Herrala Ari
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Asia: VN/10406/2020

Wienin katsastussopimuksen muutokset

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Autoalan Keskusliitto pitää hallituksen esitystä hyvänä. Haluamme kuitenkin esittää sähkö- ja hybridiajoneuvojen kanssa toimiville katsastajille autoalalle suunnatun sähkötyöturvallisuus (SFS 6002) koulutuksen.

Kaasuauton ikääntyessä varmistettava kaasulaitteiston kunto. Katsastajien tulee varmistaa oikeilla menetelmillä kaasusäiliöiden ja laitteistoiden kunnosta.

Kunnioittavasti

Jouko Sohlberg

tekninen johtaja

Autoalan Keskusliitto ry

Niemi Timo
Autoalan Keskusliitto ry

Sohlberg Jouko

Asia: VN/10406/2020

Wienin katsastussopimuksen muutokset

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintävirasto kiittää sille varatusta tilaisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Wienin katsastussopimuksen muutosten hyväksymisestä jalaiksi sopimuksen muutosten lainsäädännönalaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa esitystä ja se tulee huomioimaan sopimuksen muutosten voimaan saattamisen edellyttämät muutokset käynnistämässään määräyshankkeessa Ajoneuvojen määräaikaikatsastuksen arvosteluperusteet (TRAFICOM/423528/03.04.03.00/2020).

Still Aino
Liikenne- ja viestintävirasto

Asia: VN/10406/2020

Wienin katsastussopimuksen muutokset

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

A-Katsastus pitää ehdotettua muutosta perusteltuna. A-Katsastuksella ei ole asiaan lausuttavaa.

Pellikka Hannu
A-Katsastus Oy

Asia: VN/10406/2020

Wienin katsastussopimuksen muutokset

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriölle

Viitaten liikenne- ja viestintäministeriön 21.10.2020 päiväämään lausuntopyyntöön koskien Wienin katsastussopimuksen muutoksia Yksityisten Katsastustoimipaikkojen liitto ry (YKL) esittää kunnioittavasti seuraavaa:

Yksityisten katsastustoimipaikkojen liitto ry pitää hyvänä, että kansainvälinen sopimus pannaan täytäntöön. Asiaan liittyen YKL pitäisi tärkeänä, että katsastajilta edellytettäisiin sitovalla säädöksellä SFS 6002 (sähköturvallisuuskoulutus) suorittamisesta silloin, kun katsastaja työskentelee sähkö-, ja Hybridiajoneuvojen parissa.

Helsingissä 4.11.2020

Björn Ziessler

Toiminnanjohtaja

Ziessler Björn
Yksityisten katsastustoimipaikkojen liitto ry

Asia: VN/10406/2020

Wienin katsastussopimuksen muutokset

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oikeusministeriöllä ei ole lausuttavaa.

Möller Tia
OM

Asia: VN/10406/2020

Wienin katsastussopimuksen muutokset

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

K1 katsastajat oy pitää Hallituksen esitystä hyvänä. Toivoisimme, että esitykseen lisättäisiin katsastajien ammattitaidon ja työturvallisuuden takia vaatimus katsastajien sfs 6002 (sähköturvallisuuskoulutus) suorittamisesta silloin, kun katsastaja työskentelee sähkö,- ja Hybridiajoneuvojen kanssa. Osien arvostelu ja koskettaminen on vaikeaa ja vaarallista, jos ei ole riittävää ammattitaitoa. Jos vaatimus ei ole katsastajille pakollinen ei koulutusta katsastajille järjestetä katsastusyritysten toimesta.

Ojala Timo
K1 Katsastajat oy